

www.kao.kg

[электронные ресурсы](#)

Мектептин тарбиялык сабактары 8-класс, IV чейрек

Түзүүчү: п.и.к., ага илимий кызматкери
Супатаева Эльвира Акиновна
elvira-kg@yandex.ru

Бишкек-2020

Билим гана адамды эркин, кесипкөй жана бийик кылат

Сабактын
максаттары:

- окуучуларга билимдин кадыр-баркын сездирүү, терең билим алуу аркылуу көптөгөн жакшы ийгиликтерге жетишүүгө, түрдүү өнөрлөргө ээ болууга мүмкүн экендигин түшүндүрүү;
- биримдикке, ынтымактуулукка, эмгекчилдикке ж.б. асыл сапаттарга тарбиялоо.

Колдонулуучу материалдар:

- Түстүү сүрөттөр,
- ватмандар,
- маркерлер,
- Ж. Баласагын "Кут алчу билим",
- "Макал-лакаптар".

Уюштуруу (класста жагымдуу жагдай түзүү)
Мугалим **Жусуп Баласагындын "Кут алчу билим"**
китебинен үзүндүнү көркөм окуйт.

*Айткым келди, о акылман, сөз жайы,
Окуу, билим пайдасынан баштайын.*

*Окуу – түндө алдыңдагы шам чырак,
Билим алсаң маңдай ачык жаркырап.*

*Окуу, билим көп нерсеге жеткирет,
Бул экөөнөн урмат-сыйды көп көрөт.*

*Сокур дешет билимсизди – жөн дебе,
Окуу гана жарык чачат дүйнөгө.*

Мугалим: Балдар, бул ыр саптары кайсы автордун, эмне деген чыгармасынан үзүндү экендигин билесиңерби?

Балдар: Билебиз. Жусуп Баласагындын "Кут алчу билим" чыгармасынан.

Мугалим: Туура айтасыңар, балдар. Силер да окуу, мектеп, билим жөнүндө билгениңерди айтып көргүлөчү?

• **Окуучулар:**

- *Билими күчтүү миңди жыгат, билеги күчтүү бирди жыгат.*
- *Китеп – билим булагы, билим – өнөр чырагы.*
- *Билимдүүнүн түнү – күн, билимсиздин күнү – түн.*
- *Акыл айга жеткирет, өнөр көккө жеткирет.*
- *Китепсиз билим жок, билимсиз өмүр жок.*
- *Ким көп окуса, ал көптү билет.*
- *Китеп – мүлк, оокат, нан, Китеп окубаган адам ал – наадан.*
- *Китеп – билим, Билимиң менен баалан.*

Мугалим: Азаматсыңар, балдар. Силер окуу, билим, билим кени болгон китеп жөнүндө эң жакшы макалдарды, накыл кептерди айтып бердиңер. Байкадыңарбы, биздин бүгүнкү тарбиялык сабагыбыз кандай темада экен?

Окуучулар: Окуу, билим тууралуу экен.

Доскага тема жазылат

"Билим гана адамды эркин жана бийик кылат"

Мугалим: Эми билим жөнүндө улуу адамдардын айткан сөздөрүнө кулак төшөп көрөлүчү.

"Китеп окуган адам эч нерсе окубаган адамдан алда канча жогору турат"

В.Г. Белинский

"Адамдар китеп окуганды таштаса, анда алар ой ойлонуудан да калат" **Д. Дидро**

"Бул кылымда китептен сүйүктүү дос жок" **А. Навои**

"Мен үчүн китеп алтын тактыдан да
кымбат" **В. Шекспир**

"Билим адам жанына чындыктын
үрөнүн себүүчү курал"
Я.А. Коменский

"Билимден ашкан күч жок"
М. Горький

*Жогорудагы улуу адамдардын айткан сөздөрүнүн маанисин
чогуу талдап, ар бири өз пикирлерин ортого салышат*

Мугалим: Биздин залкар жазуучуларыбыз окуу, билим, китеп тууралуу жазылган ырларынан көркөм окууга кезек берели.

• **1-окуучу:**

*Китеп – менин тунук таза булагым,
Китеп – менин өчпөс жарык чырагым.
Көптү окуп, көптү билип китептен,
Мекениме талбай кызмат кыламын.*

*Китепти сүй, баркын бил,
Китептин көп акылы.
Ким китепке дос болсо,
Ал ошонун жакыны.*

- **2-окуучу:**

*Билим кени – китеп,
Тарбия кени – мектеп.
Ким китепти көп окуса,
Ал көптү билет.*

*Андыктан аны барктай билүү керек,
Китеп бизге чын жолдош,
Китеп бизге анык дос,
Пайдаланып китептен
Акылыңа акыл кош.*

• **3-окуучу:**

*Кимде ким окуй билсе, олжо табар,
Кимде ким билим алса – олжо алар.
Илимдүү асыл адам чындыгында,
Билимдүү – өкүмдарга керек тура.*

*Адамдар ар нерсеге жетиш үчүн,
Жумшаган колдун күчүн, илим күчүн.
Акылдуу, илимдүүлөр улуу асылдар,
Билим менен бек күчү ишке ашар.*

*Жеткирди миң-миңдеген ачылышка,
Сага даңк илим күчү – урмат сага!
Өнөргө ээ болосуң окуу менен,
Аз болсо да билимде пайда кенен.*

Ж. Баласагын

Мугалим: Балдар, келгиле азыр үч топко бөлүнүп алып, "Билимдүү адам", "Сүйүктүү кесип", "Кызмат кылуу" деген сөз айкаштарынын айланасында кластер түзүп көрөлү.

- *Ар бир топко ватман, маркер берилип, өз алдынча иштешет. Кичи топтор менен иштөөдө "Ар бир пикир баалуу" деген принцип эске алынышы зарыл. Андан соң түзгөн кластерлери боюнча сүйлөп беришет.*

"Билимдүү адам"

- көп окуйт
- көп изденет
- эмгекчил болот
- алган билимин турмушта колдоно билет
- башкаларга жардам берүүнү унутпайт
- керектүү маалыматтарды түрдүү булактардан ала билет
- өз оюн ортого салып, пикир бөлүшөт, ж.б.

"Сүйүктүү кесип"

- мугалим
- врач
- куруучу
- менеджер
- юрист
- экономист, ж.б.

"Кызмат кылуу"

- өлкөбүздүн келечеги болгон балдарга терең билим-тарбия берүү;
- элдин ден соолугун чыңдоо, кам көрүү;
- сапаттуу, кооз, бекем үйлөрдү куруу, ж.б.

Андан соң "Билимдүүгө дүйнө жарык" деген темада окуучулар 5 мүнөттүк эссе жазышат жана өз ойлорун ортого салышат

Мугалим сабакты жыйынтыктайт:

Балдар, силер билимдүү-илимдүү, маданияттуу, өнөрлүү жаштардан болсоңор, өлкөбүздүн келечеги кең болот.

Илим-билимдүү жаштар мамлекеттин экономикасын көтөрүүгө, айыл чарба, өнөр жайын өнүктүрүүгө, элдин маданиятын гүлдөтүүгө, өзүлөрүнөн кийинки муундар үчүн ар тараптан эң мыкты шарттарды түзүүгө кам көрүшөт.

Ошондуктан ар бир окуучу алтынга тете убактысын текке кетирбей, өз убагында көптү окуп, көптү билүүгө аракеттениши керек.

Ошондой эле билимди максаттуу алып, аны өз турмушунда практикада колдонуп, өзүнө да, элге да, мекенге да пайдасын тийгизүү зарыл экендигин унутпашы керек.

Үйгө тапшырма:

1. "Билим гана адамды эркин жана бийик кылат" аттуу темада дил баян жазып келүү;
2. Билим, тарбия, мектеп, мугалим тууралуу ыр, макал-лакап, накыл кептерди чогултуу.

Пайдаланылган адабият:

- Акматов Кыялбек
Камутович, Муратов
Абдыкерим
Жаркынбаевич.

**Мектептин тарбиялык
сабактары.**

*Педагогикалык адистик
берүүчү окуу жайлар
үчүн окуу куралы.*– Б.:
2019.-358-361-бб.

